

Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig? Eloí, Eloí! Lamá sabaktáni?

Min Gud, min Gud! Hvorfor har du forladt mig? - Matt. 27.46 - her gengives Jesu råb fra korset på hebraisk, Jesu eget sprog.

En moderne salme, måske med rod i en tusindårig gammel Davids salme. Måske fordi det ikke er helt til at afgøre, hvordan Jesus har brugt og forstået den gamle salme, som han her citerer.

Umiddelbart er det selvfølgelig et nødstedt, sønderbrudt menneskes sidste angstråb.

Forladt af gud og hver mand! Det sidste råb, da smerten bliver for stor (v. 1).

Ja det er dødsskriget, da solen sortnede klokken tolv (v. 2).

Tidsangivelsen spiller på, at alting den dag blev sort midt på dagen, hvor lyset er stærkest.

I jødisk tidsregning skifter dagen ved solnedgang (når man ikke længere kan skelne en sort fra en hvid tråd i bedekvasten) Sabbatten begynder altså fredag aften og varer til lørdag aften.

Man regner almindeligvis med, at Jesus dør midt på eftermiddagen. Af respekt for sabbatten skal han derfor gravlægges inden solnedgang - fredag ind under aften!

Iflg. Matthæusevangeliet beder Josef fra Arimatæa Pilatus om at få liget udleveret, så det kan gravlægges samme aften (Matt. 27,57f.).

Man kan ligefrem høre mørket le - døden har sejret! (v.2).

Vi kan godt følge det råb: Min Gud, min Gud! Hvorfor har du forladt mig? - når vi lægger en, vi elsker, i graven. Så er verden langfredagskold og død! (v.3) Da kan også vi råbe Gud an!

Hans Anker Jørgensen kan med andre ord spørge sig selv, hvor var Gud i koncentrationslejrene, eller hvor var du, da min søster døde?

Men han kan også lade sig inspirere af pigen, der skrev på muren i Warszawas ghetto:
"Jeg tror på solen, også når den ikke skinner. Jeg tror på kærligheden, også når jeg ikke føler den. Jeg tror på Gud, også når jeg ikke ser ham!"

Salmen vender da også i vers 4. for når Gud selv har været i mørket, når det er slået fast med nagler, at Gud også er i lidelsen - fordi hans egen søn er der - så er det høje skrig og det dybe råb jo solidaritet med de nødlidende og bange, de angste og sønderbrudte - til enhver tid! Så er der håb i det råb!

Det fortvivlede råb: Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig – det råb har jo adresse, det er vendt mod Gud! Selv om man føler sig forladt af Gud og hver mand, så har råbet altså en adresse, det er henvendt til Gud!

Så når der indledes med et ”måske” – så er det fordi den gammeltestamentlige Davidsalme 22 ganske vist indledes med de frygtelige ord: Min Gud, min Gud!

Hvorfor har du forladt mig?

Men netop med den tegnsætning, som mangler i den nye salme – nemlig først med et udråbstegn, henvendt til Gud – og dernæst med et spørgsmålstegn, bundet i menneskelig nød!

Og går man så ned i den gamle salmetekst, så vender også den gammeltestamentlige salme – nemlig i vers 22 – hvor salmisten føler, at Gud svarer, så klagen vendes til lovsang! Den tolkningsmulighed ligger lige for – også her.

Hans Anker Jørgensen ser i alle tilfælde nu råbet som et råb fra jordens små – fra dem som magten tramper på, og som nu råber: Min Gud, min Gud! (v.5)

Og så går jord og himmel sammen i et ramaskrig mod fjendemagt og vennesvig. Så kan man igen handle og agere håbefuldt i en sønderknust verden!

Derfor omtydes korsets træ, dødens symbol, nu også til livets træ – og her tænkes ikke alene på at Jesus omtalte sig selv som det sande vintræ (Joh.15,1-8), men også på det træ, der stod i paradiset have.

Derfor er det et frygteligt råb, som råbes ud af verdens nød, når et menneske er allermest forladt, ja, selv i dødens sorte nat – det er et håbefuldt råb – henvendt til den Gud, der er dér også midt i død og undergang. Ja, selv da har ikke du, min Gud, forladt mig!

Opgaver

1. Hvor kan man klage sin nød, når man er allermest forladt?
2. Læs Davids salme 22 igennem – og bemærk skiftet sidst i den salme. Find skiftet i Hans Anker Jørgensens salme.
3. Hvad betyder solidaritet med nødlidende og forladte – i dag? I din hverdag? Find eksempler på afmagt! Find eksempler på hvordan mennesker hjælper hinanden!
4. Hvad betyder det at både Jesu ind - og udgang i livet er grænseoverskridende og underfuld? Et paradoks?
5. Hvordan oplever I at synge en mere nutidig salme? Er det bedre/dårligere end en ældre salme?